

GAZETA W. MIĘSTWA POZNAŃSKIEGO.

Drukiem i nakładem Drukarni Nadwornej W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamiński w Poznaniu.

Telegraficzne wiadomości.

Wiedeń, 21. Lutego — Głoszą, że francuski poseł przy tutajszym dworze Delacour, mianowanym został posłem w Konstantynopolu, Bourgoing zaś posłem przy dworze w Wiedniu.

Cesarz laskawie przyjął deputacją węgierską.

Minister skarbu oświadczył swe zadowolenie giełdzie za jej zachowanie się w ostatnich dniach.

Wiedeń, 22. Lutego — W ciągu wczorajszego dnia polepszyło się nieco cesarzowi Jmci i przepędził noc spokojnie z małemi przerwami. Dziś czuje się pokrzepionym i podpisał kilka spraw gabinetowych.

Obywatel Ettenreich, który z pułkownikiem O'Donnellem mordereć schwytał i powalił na ziemię, otrzymał od cesarza Jmci krzyż kawalerski Franciszka Józefa.

Paryż, 21. Lutego. — Wczora zostali przedstawieni członkowie ciała prawodawczego z małżonkami cesarzowej.

Powiadają, że pan Brennier nie jest przeznaczonym do Konstantynopola.

Berlin, 23. Lutego. — Naj. Pan raczył nadać nadkoniuszemu J. C. W. wielkiego księcia następcy tronu rosyjskiego, tajnemu radcy Tolstojowi order orła czerwonego pierwszej klasy, nadwornemu marszałkowi księciu Michałowi Koczubejowi, order orła czerwonego drugiej klasy, radcy tytularnemu i tajn. sekretarzowi J. C. W. wielkiej księżnej następczyni tronu Moritzowi, order orła czerwonego czwartej klasy; tudzież bankierów M. A. Rothschild i Synowie w Frankfurcie nad Menem zamianować nadwornemi bankierami J. K. Mci.

Berlin, 22. Lutego. — O zawartym układzie handlowym pomiędzy Prusami a Austryą pisze Kreuzzeitung co następuje: układ ten jest jednym z najobszerniejszych, które w dziedzinie handlowej polityki zostały zawarte. Naprzód zawiera układ handlowy i żeglugi, następnie układ celno kartelowy, nakoniec kartel monetowy. W układzie handlowym umówiono całe szeregi przedmiotów wolnych od cla, w osobnej zaś taryfie znajdują się wymienione towary, które będą przepuszczane po niższej opłacie celnej. Liczba przedmiotów wolnych od opłaty jest bardzo wielka. Z tych niektóre przytaczamy, garnczarskie wyroby bez i z glazurą, węgle, cynk, fabrykaty z młynów, jako kasza, mąka, makarony i t. d. papier nieklejony, książki, mapy, nuty, ryciny, bydło i t. d. Układ ten jest zawarty na lat 12, od 1. Stycznia 1854 do 31. Grudnia 1865, ale tylko między Austryą i Prusami, zastrzeżono przytem przystęp do niego państwom niemieckim, które na dniu 1. Stycznia 1854 należeć będą do związku celnego. Równie wolno przystąpić do tego układu państwom włoskim, które należą do związku celnego austriacko włoskiego.

Wrocław, 19. Lutego. — Z listy umarłych w zeszłym tygodniu wyjmujemy: na cholere 32, na kurcze 24, na żarnice 20. W ogóle 147 osób. Od 17. do 18. zachorowało na cholere 11, umarło 4, wyzdrowiało 1. Od 18. do 19. zachorowało na cholere 16, umarło 8, wyzdrowiało 1.

Francya.

Paryż, d. 18. Lutego. — Monitor ogłasza dekret cesarski podwyższający żołd dzienny podoficerów o 10 centimów. Podwyższenie to żołdu dotyczy wszelkiej broni, a nawet żandarmerji. W sprawozdaniu poprzedzającym ów dekret powiedziano: żołd wojskowy niezostaje w harmonii z rozmaitemi stanowiskami, które tworzą powszechną organizację armii i społeczne obowiązki. Skoro finansowe źródła kraju pozwolą, powinien żołd wielu stopni niezwłocznie być powiększony i przytem zacząć należy od bardzo ważnej klasy podoficerów. Niedostateczność tego żołdu tak jest znaną, że od dawnego czasu rzeczą tą jego cesarska moc bardzo się zajmował. W rzeczy samej potrzeba okazała się nieodzowną, aby podoficerowie pobierali żołd dostateczny, aby mogli wydołać ciężarom, które ich tłoczą, a które wypływają ze służby i z zasady karności, iż jako przelożeni żyć inaczej muszą, jak ich podwładni. Rzeczą także jest ważną, zbliżyć ich do oficerów, pomiędzy którymi wielu z nich figurować będzie; jest to też środek, utrzymania ich pod chorągiewami, gdzie głównie o to chodzi, aby długo pod nimi stawali. Dotąd życzenie niepowiększenia wydatków państwa, głównie przyczyniało się do odwłoki tego polepszenia stanu podoficerów, ale w chwili, gdzie przez zmniejszenie armii zmniejszają się powszechnie koszta w departamencie wojennym, zdaje się rzeczą odpowiednią, skoro przez przeznaczenie małej sumy, tej potrzebic się zapobieży.

Dwór cesarza duchowny składa się: pierwszy jałmużnik, biskup w Nancy, drugi jałmużnik, ksiądz Tirmarche, proboszcz w Ham (będzie miał tytuł biskupa *in partibus infidelium*). Wielk wikary jałmużnika Delalle. Pierwszym kapelanem Mullais, drugim kapelanem Versini, trzecim kapelanem Liabent, dalszym kapelanem Laines, sekretarzem Quin Lacroix.

— Potomek pierwszej rodziny algierskiej książę Sid Mohamed przybył do Paryża. Rodzina jego odznaczała się jeszcze za czasów Bonapartego, kiedy ten ruszył z armią do Egiptu, swem przywiązaniem do Francji. Dziad jego dostarczał mąki armii francuskiej i nieprzyjmował za to żadnych pieniędzy, chociaż generał Bonaparte żądał tego liwerunku. Rodzina rządziła dawniej prowincją algierską.

— Na przyszłą jesień ma być zorganizowana wielka flota.

— Augsb. gazeta pisze z Paryża, że kiedy pan Kisselew w końcu Listopada wrócił z urlopu do Paryża, przywiózł z sobą własnoręczny list cesarza rosyjskiego, w którym mu radził, aby się niepospieszał ze zmianą formy rządu, chociaż mocarstwa zagraniczne życzą sobie przywrócenia monarchii we Francji, jednak dla utrzymania pokoju życzą sobie, aby przewidziany przypadek dopiero po dojrzałej rozwadze nastąpił. Gdy teraz na dniu 2. Grudnia zostało cesarstwo ogłoszone, odpowiedział Napoleon III. na pismo cesarza rosyjskiego. W niem oświadczył, że ogłoszenie cesarstwa nastąpiło w skutek powszechnego głosu Francji, a więc zupełnie dojrzało i jest żywotniejszem od wszystkich rządów, które je poprzedziły we Francji. Na to pismo odpowiedział cesarz rosyjski i wyraża w niem radość z przywrócenia cesarstwa we Francji. Na dowód zaś swojej przyjaźni stanowi pana Kisselewa dotąd tylko opatrzonego w misyą nadzwyczajną przy księciu prezydencie, rzeczywistym i pełnomocnym ministrem przy cesarzu Francuzów. Pismo to doręczył pan Kiselew cesarzowi na dniu 13. Lutego, gdy tenże wrócił ze mszy w kaplicy tuileryjskiej i dawał posłuchania. Według przyjętej teraz etykiety posłowie pierwszego stopnia bywają do cesarza przypuszczani, wiele razy o to się zgłoszą. Posłowie zaś zwyczajni tylko w niedzielę mają posłuchania, wyjąwszy nadzwyczajnego przypadku, w którym proszą o prywatne posłuchanie, które im też się dozwala. Zdaje się, że to pismo cesarza rosyjskiego głównie się przyczyniło, iż mowa cesarza przy zagajeniu ciała państwa tchuła w wysokim stopniu pokojem.

— Panowie Thiers, Pasquier i generał Cavaignac oddali swe kartki wizytowe u generała St. Priest, po wypuszczeniu go z więzienia.

— Rządowi francuskiemu oddała Anglia testament Napoleona. Testament ten został złożony w królewskim dworze londyńskim, z powodu sumy, którą Napoleon złożył w angielskim banku.

(Kor. Cz.) — Paryż znajduje się w jakim nigdy się dotąd nie znajdował. Dawniej post wchodził zwykle w układy z karnawalem do samego św. Józefa i pozwalał mu, w niektóre dni, młodzież paryżką zababawiać. Tego roku, surowość jego stała się nieublaganą. Bałe rządowe i publicznie całkiem ustaly, a prywatne, jeżeli dawniej były rzadkie, to dziś są jeszcze radsze. Nigdy też Paryż nie przedstawiał tak prawdziwej fizjonomii jak dzisiaj. Oby na tem skorzystał! Lud paryżki bawił się mało podczas karnawalu; tłusty wtorek nie widział ni zgiełku masek na bulwarach, ni pijanych hulatyk Courtilli. Czy lud będzie się teraz modlił? Nim to nastąpi, rząd robi prawdziwe razzie na szynki po wszystkich departamentach i zamyka je pod różnemi pozorami. Kroku tego nie można dosyć dochwalać we Francji, gdzie szynki spotykają się jeżeli nie co dwa kroki, to co dwa domy. Średnie i wyższe towarzystwa żyją karnawalowymi wspomnieniami. Zgiełk balu senackiego jest obfitym materialem ciągłych rozmów. Mówią, że dywizya jazdy w Wersalu uczuła się obrażoną, iż występowała przed kobietą, chociaż ona była cesarzową. Mówią, że rada municypalna miasta Orleans nie chciała przyjąć podanego jej adresu z powodu cesarskiego małżeństwa. Na tem ograniczają się dzisiejsze plotki. Aresztowanie żartownisiów legitymistowskich i korespondentów, zamyka dotąd usta wszystkim nowiniarzom. Wczoraj 14 tylko korespondentów było zatrzymanych w więzieniu Mazas. Dzisiejszy Constitutionnel donosi, że czterech nowych z niego wypuszczono. Zostaje więc jeszcze 10. Pan Tański był już indagowany dwa razy. Zdaje się, że korespondenci nie będą oddani pod sąd za korespondencje, lecz za rozsiewanie fałszywych nowin, zbrodnią bardzo elastyczną. Wielu sądzi, że cała ta sprawa skończy się na internowaniu aresztowanych, co pozbawi korespondentów chleba i kary-

ery. Ja choćbym się omylił, jestem zdania, że rzeczona sprawa skończy się w sposób dość łagodny, z przyczyny, iż rząd ma na głównym dzisiaj względzie nie jątrzenie ludności i danie czasu do zakorzenienia się we Francji instytucjom cesarskim. Po dokonaniu aresztowań, policja zrobiła przeglądy papierów u kilku pisarzy politycznych. Mówiono, że zrewidowała nawet papiery Rotszylda, szukając korespondencji z generałem Changarnier, ale była to za zbyt wielka plotka. List Changarniera, ogłoszony w Times, Gazeta francuzka wzięła za dowód, iż generał jest przeciwny skojarzeniu dynastji bourbonńskich i że należy do party thiersowskiej, czyli czysto orleańskiej. Nie pan Dupin, jak się spodziewano, lecz pan de Royer został mianowany prokuratorem jeneralnym przy sądzie kasacyjnym. Wiadomość ta uważana jest za ważną przez partye monarchiczne i obracaną przeciw rządowi. Ruch w Medyolanie zrobił największe wrażenie dopiero wczoraj, skoro wyczytano w dziennikach angielskich odezwy Koszuta i Mazziniego i skoro się dowiedziano, że ten ostatni, w przewidzeniu ruchu, bawił od miesiąca we włoskiej Szwajcaryi. Czy ten ruch wybuchnął w skutek spodziewanego ruchu w Paryżu, jak mniema P*Independance*? trudno zapewnić. Francya może być okryta konspiracyjami, zamachy odosobnione mogą się pokazać, ale pamiętajcie na moje słowa, że rewolucya ludowa jest zupełnie niepodobna w Paryżu. Jedna część ludu jest wylana dla cesarza, druga, choćby chciała, nie zrobić nie może, potężnej sile zbrojnej i strategicznych ulicach. Tylko rewolucya wojskowa byłaby podobną, ale wojsko, pomimo różnych plotek, jest ciągle wierne, karne i czeka z ufaścią rozleglejszego pola działań.

Po zapewnieniu się o poskromieniu ruchu w Medyolanie, po ustaniu deszczów i osuszeniu ziemi przez małe przymrozki, głeda się podniosła, dla zrobienia honoru pochlebnemu zdaniu sprawy p. Bineau o finansach francuzkich. Pomogło jej w tem lepsze trzymanie się giełdy londyńskiej i odłożenie na później podwyższenia procentu eskomptowego przez bank angielski. Spokój materialny Francji jest głęboki; pracy jest podostatkim, bourgeoisie sarka, lecz pociesza się robieniem majątków. Z rozpoczęciem się postu, kaznodzieje zaczęli po kościołach zwykle konferencye. Tego roku każe u ś. Rocha dawniej podejrzany ksiądz Lacordaire. Pierwsza jego konferencya zdradziła zaraz jego usposobienie liberalne. Ks. Lacordaire zdefiniowawszy wyraz *vir*, oznaczający człowieka wielkiego charakteru, położył sobie dwa pytania: na czem polega wielkość charakteru i czy wielość charakteru jest obowiązkiem dla każdego człowieka. P. de Céséna w *Constitutionnelu* wyrzeka się w imieniu rządu, broszur *«les limites de la France»* i *«Lettres franques»* napisanych przez legitymistów. Dzisiejszy *P*Univers** zawiera dość obszerny artykuł o Rosji i jej dążnościach. Z powodu aresztowań korespondentów, la *Presse* ogłosiła kilka śmiałych artykułów, które zwróciły publiczną uwagę, ale któremi rząd raczył pogardzić. Według *Gazety francuzkiej* na 700 emigrantów, znajdujących się w Belgii, tylko 10 odebrało amnestya. Pani Bianchi, za przewiezienie pism zakazanych, została skazaną przez sąd w Lille na 6 dni więzienia i 500 fr. kary.

Cesarstwo jeździ często po ulicach Paryża w powozie czterokonnym, bez eskorty i odbierają dowody sympatyj ludu. Onegdaj zwiędzali garde meuble, w którym mieszczą się starożytne meble dworu, i musée des souverains, które zostanie otwarte jutro dla publiczności. Tego samego wieczora byli na komedji pani de Girardin, *Lady Tartuffe*, granéj w teatrze francuzkim. Jak się zwykle dzieje, większa połowa biletów teatru była tego wieczora zakupiona przez ministra stanu. Wczoraj zwiędzili budującą się salę w *Menus Plaisirs* dla wiosennej wystawy obrazów.

W elekcyach hiszpańskich bierze górę opozycya liberalna. Według ostatniej *Revue Britanique*, lord Aberdeen zbliżył się do Austrii, nie zmieniając codziennych stosunków z Francją. Żałował on, że dwory północne nie uznały zaraz Napoleona III., ale oświadczył, iż w razie zerwania pokoju, stanie na stronie Austrii i Rosji, uważając się związanym przez traktat z r. 1815. Jeżeli podanie *Revue Britanique* jest prawdziwe, polityka lorda Aberdeena wiele się różni od polityki lorda Malmesbury, jak wiadomo całkiem przyjaznej dla Francji, i dla tego zganionej przez *Quarterly Review*. Polityka lorda Aberdeen zmusi dzisiejszy rząd francuzki do trzymania się pokoju, a w razie wojny do użycia propagandy.

Hiszpania.

Madryt, 13. Lutego. — Królowa nie zagał osobiście kortezów, tylko prezes ministerstwa ją wyreczy. Ministerstwo pracuje pilnie nad projektem do nowego prawa wyborczego, który izbom przedłożyć zamysła.

— *Heraldo* zawiera długi artykuł, w którym słowy najwyszukanyszemi wychwala cnoty i charakter cesarzowej francuskiej, która jak autor wyraża, będzie przedmiotem ubóstwienia ze strony Francuzów, podobnie jak jest dumą Hiszpanii.

— Nawet Narvaez, któremu dumę i pychę zarzucano, zostając u szczytu szczęścia swego tak się nienadymał, jak teraz Roncali, który w większych, aniżeli którykolwiek z poprzedników jego, łaskach u królowej matki zostaje. Obydwoje pracują wspólnie nad obaleniem konstytucyi, której rewizya niezwłocznie kortezom przedłożona zostanie. Że ojcowie ojczyzny na wszystko przystaną, czego rząd od nich zażąda, nikt o tem nie wątpi. Dziwić się będą, kiedy usłyszą, że według wszelkiego do prawdy podobieństwa Brawo Murillo po ukończeniu rewizyi tekę finansów znowu obejmie, gdyż ministerstwu mąż zdolniejszy w tym względzie, aniżeli terazniejszy, koniecznie jest potrzebny. Narvaez wciąż jeszcze przebywa w Beariz pod Bajonną. W liście jednym do przyjaciół swoich miał otwarcie powiedzieć, że ani na krok w Beariz się nie ruszy, jeżeli go przemoc zamtąd niewypędzi. Zmiana załóg wciąż się jeszcze odbywa, co skarb wielkie summy kosztuje. Zamierzają też Baskom przywrócić bez ograniczenia fueros, jakie oni przed wojną baskijską mieli, skoro tylko interes dotyczący konstytucyi z kortezami odbiony będzie. Chcą przez to Basków dla siebie pozyskać, i przynajmniej w jednej części kraju uskarbić sobie popularność.

— Od kilku dni robi rząd znów polowanie prawdziwe przeciw po-

litycznej prasie dzienniej. Dziennik jeden, *Epoca*, został nawet po cztery kroć w jednym dniu zabrany; *Esperanza* trzy razy. *Heraldo* redagowany przez hrabiego San Luis jest dziennikiem jedynym, który dotąd sidiel cenzora zastawionych uniknął. *Espana*, zausznica królowej matki została także wczoraj na poczcie zatrzymana. Zamieściła bowiem wiadomość przedwczesną, dotyczącą związku infantki Analii z księciem bawarskim, kiedy rzecz ta bynajmniej jeszcze nie jest pewną. Wciąż spodziewają się tu przybycia króla Ludwika bawarskiego, który, jak słychać, kontrakt ślubny sam chce zawrzeć.

— Wyszła teraz ustawa we względzie ustanowienia na nowo gwardyi królewskiej. Pułkownikiem jej jest jeden marszałek, podpułkownikiem generał major, szefem batalionu pułkownik i t. d., żołnierze wszyscy mają stopień feldwebela.

— Pomiędzy rzeczami, które kortezom przedłożone być mają, znajduje się także przywrócenie majoratów i dziedzicność godności senatorskiej u grandów pierwszej klasy. Prawa te były już przed 2ma laty przez Bravo Murillo ułożone, ale nie przyszły przed kortezów. Deputowani zbierający się w Marcu przyjęciu ich trudności żadnej stawiać nie będą; liczba znaczna tych panów należy sama do szlachty wysokiej. Przywrócenie majoratów było już od dawna planem ulubionym królowej matki; ma ona przytem na myśli swoją liczną familią.

Włochy.

Turyń, 14. Lutego. — Proklamacyą Radetzkiego z Werony z 11. Lutego jak najsrożej tutaj gania. Publiczność poczytuje za rzecz równie nierozsądną jak niesłuszną, iż miasto wielkie liczące 160,000 mieszkańców odpowiadać ma za zamach rewolucyjny, do którego wcale nienależało, co więcej nawet go jawnie potępilo, kiedy przecież zazwyczaj zwycięzcy rewolucyi lub powstania ogłaszają zwykły, że większość ludności po ich stronie zostaje, i tylko duch buntowniczy nieznacznej mniejszości wicherzy. Surowość zastosowana do Medyolanu tym surowiej bywa tu potępiana, zwłaszcza, że wszyscy są tego zdania, iż rząd austriacki miał tysiączną sposobność zapobiedz powstaniu, a następnie ofiary liczne i niebezpieczeństwo niezmiernie oszczędzić, albowiem władze wiedziały poprzednio o tem szalonym przedsięwzięciu. Godnem uwagi jest, że proklamacya Radetzkiego powoduje półurzędowy turyński *Parlamento* do protestacyi energicznej, która się oświadczeniem wymierzonym do półurzędowego dziennika medyolańskiego kończy, że Piemont przestrzegając praw i układów między narodowych jakoteż utrzymując w zupełności instytucye swoje, Europie dać może dowód najlepszy mocy rządu swego, spokojności, jaką się kraj cieszy, i prawowitości praw swoich, — prawowych, których Piemont zawsze dobitnie bronić i nienaruszone utrzymać potrafi. — W końcu doniesie jeszcze wypadła o pogłosce obiegającej po pewnych kołach Turynu. Posel austriacki w Turynie chwalił podobno w obecności prezesa gabinetu hr. Cavoura środki energiczne naprzeciw wychodźcom, którzy granice lombardzkie przekroczyć chcieli i t. p. ale zarazem dodał, że mniej energiczne branie byłoby Austryją skłoniło do obsadzenia twierdzy pogranicznej Alessandrii. Na to hr. Cavour, trzymając w rękę depeşe londyńską, dał odpowiedź spokojną i lakoniczną: »w przypadku tym byłaby Anglia flotę z 10,000 żołnierzy pod Triest wysłała.«

— Proklamacye Radetzkiego dowodzą jasno, jak wielkiem jest niebezpieczeństwo we Włoszech. Coś podobnego jeszcze nigdy nie było, aby rząd przyznawał, iż pomiędzy mieszkańcami ilość przewyższająca jest niezadowoloną. A tu wyraźnie oświadcza, że niewielu tylko jest dobrze myślących, i tych właśnie od kar pieniężnych wyłącza. Otóż to stan okropny! Położenie Austriaków we Włoszech jest pewnie nie lepsze, aniżeli było położenie Francuzów w Hiszpanii. Czy koniec innym będzie?

Niebezpieczeństwo istotne dla Włoch widzi rząd austriacki w tem, że rychlej czy później Francya, mając w przedniej straży Sardynią, Włochom w pomoc przyjszy mogła. Dotąd wydają się wszelkie obwinienia, na jakie się z strony Austrii odważają, nieuzasadnionemi. Podobnież może uważaćy trzeba za płonny zarzut czyniony z Turynu rządowi austriackiemu, iż on bardzo dobrze wiedział o wybuchu nastąpić mającym, ale naumyślnie podżegaczom pole wolne pozostawił. Ale pewną jest rzeczą, że proklamacye Mazziniego i Koszuta powód dadzą do zażeń ciępkich w obec Anglii. Przecież jeden z dzienników austriackich już pisze: »dopókiż jeszcze stały ład koszta niesłychane czuwania wojskowego ponosić zdoła, jakie przyjaźń ludu angielskiego na niego wkłada? W większe jeszcze niedogodności zawikła federacyą zasklepek z Szwajcaryi włoskiej. Niepodobna wolności i narodowości przysługi gorszej wyświadczyć, jak przez marzycieli republikanckich, przez których usta owe święte nazwy nadużywane bywają.«

Szwajcaryja.

Bern, d. 17. Lutego. — Środki rozporządzone z strony lombardzkiej przeciw kantonowi tessyńskiemu były tu dotąd uważane za skutki łatwe do wytłumaczenia niespokojności najnowszych w Medyolanie. Spodziewano się że zamknięcie granicy wkrótce zniesionem zostanie, zwłaszcza że z strony rządu tessyńskiego i graubündskiego starania wszelkiego dołożono, aby zamiar udziału w powstaniu ile możności z tamtej strony granicy udaremnić. Z powodu tego też komisarz wyznaczony przez radę federacyjną do Tessynu niewyjechał. Ale teraz zdaje się rzeczy te stać daleko groźniejszą przybierają. Rozporządzenia najnowsze austriackiej komendy wojskowej w Lombardyi świadczą o duchu nieprzyjaznym naprzeciw Szwajcaryi, a naturalną będzie rzeczą, że władze federacyjne w przekouaniu wewnętrznem o prawem pełnieniu obowiązków międzynarodowych niepomina milczeniem wrażeń jen. Singera w jego proklamacyi najnowszej. W skutek tego nowego ukształcenia się rzeczy rada związkowa nad tem się zastanowiła i wysłała niezwłocznie pułkownika Burgevis do Tessynu uchwaliła.

Jak gazeta zürichska donosi, według badań najdokładniejszych niepotwierdza się pogłoska, że Mazzini był w Tessynie, ale natomiast o mało niewpadł w łapkę Saffi. Według doniesień z Bernu z 16. Lutego, ograniczenia komunikacyi na granicy Graubündten zniesione zostały. Po-

drożni i towary kupieckie przechodziły bez przeszkody; tylko furmani z Graubünden przebywać przez górę jeszcze niemogli.

Kronika miejscowa.

Poznań, 23. Lutego. — Ani zamieć śnieżna, ani mrozy nie ostudziły we wielu tutajszych mieszkańcach żydowskich chęci przesiedlenia się do Ameryki. Czterdziestu żydów powiększej części młodych pucilo się wczora koleją żelazną w tym celu do Hamburga, gdzie wsiądą na okręty. Pomiędzy nimi znajdował się jeden starszy, bo 60 lat liczący, którego wezwwały do siebie dzieci już dawniej przesiedlone, a teraz w dostatku żyjące w Ameryce.

(Dalszy ciąg mowy o ordynacji gminnej, mianej pr. deputowanego hr. Augusta Cieszkowskiego: Nie nasza to zatem jak powiedziałem wina. Jest to moi panowie, co zwiemy obiektywną nemesis. (Oklaski). — „Niemyślicie, że tu jaki uboczny mamy zamiar. Daleką od nas najlżejsza myśl jakiejś niegodnej odpłaty lub zemsty. Niemożna tu nawet pomyśleć o jakimś mściwym zamiarze, bo to np. jak kiedyby kto sam się zranił, a rana ta pociągała za sobą amputację, i amputację tę uważałby miano jako zadosyćczynienie za zadanie sobie rany. Ale dość o tém moi panowie, muszę do innego przejść punktu

„Winienem wam wykazać, że nietylko ten powód, ale inne jeszcze tak zasadnicze, jak zastosowawcze, są podstawą naszego dzisiejszego głosowania. O ordynacji powiatowej i prowincjonalnej niemożna być tu oczywiście mowy, bo ta, jak powiedziałem, nieistnieje dla nas. Już w zeszłym roku w czasie uchwalania powrotu sejmów prowincjonalnych potępiłmy ją, a przez usta naszego kolegi i przyjaciela Żółtowskiego, wyświecone zostały naówczas powody naszego wotowania, co nam rzadki poklask obu stron wysokiei izby zjednało.

„Stanowca to przeto, i ani o tém mówić co więcej. Moglibyście nam wszakże zarzucić, ale nacóż jeszcze ordynacją gminną do tego? przynajmniej téj nie naruszył bynajmniej § 73 ordynacji powiatowej i prowincjonalnej! Tak jest moi panowie z tego chcemy się wam usprawiedliwić, dla czego pragniemy również zniesienia ordynacji gminnej. Przedewszystkiem dozwólcie mi nadmienić, żeśmy nie mieli najmniejszego udziału w stanowieniu tego całego prawodawstwa gminnego z d. 11. Marca 1850. Wiadomo, że naówczas zniewoleni byliśmy, po ułożeniu ustawy konstytucyjnej, ale jeszcze przed jej zaprzysiężeniem i ogłoszeniem. wszyscy razem w obu izbach mandaty nasze złożyli: byliśmy do tego przymuszeni, powtarzam, albowiem szło wtedy jeszcze *de lege ferenda* ale nie *de lege lata*, a my przez dobrowolne nasze zaprzysiężenie nie mogliśmy pozwolić domniemywać się, abysmy kiedy dobrowolnie przyjmowali ustawę, która prawa nasze milczeniem pomija. Wówczas więc moi panowie kiedy wszystkie nasze ławki na mocy wyższego nakazu obowiązku opróżnione były, przyszło w téj izbie do obrad nae ordynacją gminną, i jednym pędem je skończono. Nie wspominam tu wreszcie o tém, aby usprawiedliwić z naszej strony jakąś odrazę do tego prawa, bo od tego daleki jestem, ale tylko, aby wykazać, że gdyby wszystkie nasze głowy wzięły udział w tych naradach, prawo, przynajmniej w naszych oczach, przypuszczam, że byłoby lepsze wypadło.

„Niechaj wszakże będzie jak chce, nie mieliśmy poimmo tego nienawisci do prawa ordynacji gminnej wydanego o nas, a bez nas, tak żeśmy się nie wahałi przemawiać za wprowadzeniem jego, a nawet za istotnym jego wykonaniem: tak żeśmy jeszcze wspierali m. p. przez parę lat wnioski wasze, aby je u ministerium wyjednać, i że my sami, przynajmniej większa liczba z tych, którzyśmy wtedy zasiadali w izbie, ochocho przykładali rękę do wykonania tego prawa.

„Mogłoby to nie jednemu wydać się niekonsekwentnem. Moi panowie, bardzo często zdarza się, że wielu z was, którzy się nie możecie przenieść myślą w położenie nasze, postępowanie nasze uderza i ściągają niekiedy na siebie zarzut niekonsekwencji. — Proszę was m. p. raz na zawsze, nie sądzicie tak. Lubo nie posiadamy w literaturze naszej tyle drukowanych logik co wy, wszakże wierzącie memu słowu, że my również dobrze przejęci jesteście logiką, że wzrok nasz w kwestjach politycznych, czy nosim okulary lub nie (śmiech) nie tak krótki, jakby mniemania można, i że przedewszystkiem w piersiach naszych bije serce dla dobra naszego ludu i ojczyzny, a z takim uzbrojeniem niemasz niebezpieczeństwa dać się uwieść. Wyjaśnię wam przeto, dlaczego mimo żeśmy nie bardzo zbudowani doskonałością ordynacji gminnej, przecież pragnęliśmy jej wprowadzenia i wszelkim sposobem takowe popieraliśmy.

„Prosta to rzecz m. p. przez ustawę, a nawet przez ogłoszone już prawodawstwo gminne, dawny prawny stan naszych wewnętrznych stosunków, był albo zupełnie zniesiony, albo tak dalece zakwestyonowany, że rzeczywiście nie wiedziano czego się trzymać. Otóż m. p. w położeniu naszym, *lex* choćby ona była *dura lex*, zawsze lepsze jak bezprawie. Ordynacja gminna była już prawem. Nie mieliśmy żadnej nadziei uzyskać lepszej i odpowiedniejszej narodowości naszej. Cóż nam przeto pozostało innego, aby nie zostawać pod *bon plaisir* panów administrujących, nad to, aby ordynację gminną mającą już moc prawa wprowadzić w życie? Nie taję się z tém, że między naczelniemi prezydentami i prezydentami rejencyi, między radcami rządowemi i radcami ziemskimi aż do komisarzy dystryktowych na dół, znam bardzo zacnych i godnych ludzi, ale nikt mi nie weźmie za złe, że wolę raczej zostawać pod prawem, niech ono sobie będzie jakie chce, aniżeli być poddanym samowoli urzędników, śmiertelnych, przenośnych, mogących być oddalonymi i nie wszędzie jednakowych. Nie dziwcie się zatem m. p. żeśmy ordynację gminną poczytywali za kotwicę ratunku. Mieliśmy nadto inny jeszcze powód, który nas ku niej skłaniał. Przyswiecała nam przez nią niejako nadzieja, za pośrednictwem ordynacji gminnej dojść do pewnego stopnia własnej administracji. Przynajmniej w §. 6. prawa, zasada ta bez ogródkki była wyręczona. Wprawdzie, dość było staranniejszego i niepowierzchnego wczytania się w ustawę gminną, aby poznać natychmiast że ten jedyny paragraf tak dalece przed wszystkimi innymi obciążony był biurokratycznymi żywiołami, tak dalece obcymi dodatkami w wątpliwosć postawiony, że w samej rzeczy mało było widoków dla administra-

cyi własnej. Ależ moi panowie raz przecie musiało się zacząć prawo, a bezprawie się skończyć, i dla tego byliśmy gotowi przyjąć ustawę gminną taką jaką była.

„Otóż z góry kiedy widzieli moi panowie, aby jeżeli prawo jakie uważa się za czyje pis aller, i z podobnem do niego przystępuje się uczuciem, iżby co za tem prawem przemawiało? I w rzeczy samej moi panowie pytam się was. komuż ta ustawa gminna miała być przydatną, kogo miała ona zadowolić.

Pozwólcie mi moi panowie pominąć całkiem miasta. Wiecie bowiem, że jak wszędzie tak i u nas, toż samo i gdzieindziej, miasta polubiły swoje dawne instytucje miejskie i niechętnieby się z niemi rozstały, dla przyjęcia nowych, któreby wprawdzie najlepiej do nich się stosowały. W miastach przeto nowe prawo nie najlepsze miało przyjęcie, ale dopiero po wsiach! Jeden z mówców odzywających się przy ogólnej dyskusji utrzymywał, że przez zniesienie ordynacji gminnej, wróciłibyśmy do tego położenia, iżby tak nazwani dziedzice, za pomocą przysługującego im mianowania sołtysów, robiliby z gminą coby im się podobalo. Otóż moi panowie u nas nigdy nie było tego przypadku. Sołtysi tak podług prawodawstwa polskiego, jako i ciągłym obyczajem zawsze wybierani przez gminę; tak nazwana szlachta dziedziczna nie ma w tem żadnego interesu, a interesem jej dobro powszechnie i z wyjaśnionych dopiero powodów była ona raczej skłoną uważać ordynację gminną, jeżeli nie za korzystną dla naszych stosunków, to przynajmniej za znośną. Nie było u nas, jak to słyszę, że gdzieindziej bywało, aby kładziono jakie przeszkody na drodze, owszem ze strony dziedziców czyniono wszystko co można, aby nowemu prawu zjednać przyjęcie. Mógłbym wam zacytować fakta, przytoczyć dobrze znane imiona, iż wszelkim sposobem gotowość i wsparcie udzielono, gdzie nawet ofiarowano się ze strony dziedziców ponosić przez pewien przeciąg lat koszta powstające z wprowadzenia nowej ustawy gminnej. Ale gminom wiejskim nie przypadało to bardzo do smaku; uczuwały się one u nas prawie bez wyjątku zrażone jakąś obczyzną, którą im przedstawiono, że nie miały najmniejszej ochoty do wdania się w tę sprawę. Nie mogę sobie przypomnieć czyli która gmina wiejska okazała się przychylną temu prawu, wydawało się ono im jakoś nie mile. Prócz tego nie upatrywali w niem włóścianie żadnej ulgi, owszem utrudzenia przez formalności jakie to prawo za sobą pociągało, tudzież większe koszta. Umiełi zatem wyrozumieć to z niego, że ustawa gminna byłaby dla nich bardzo drogą ale tylko materialnie nie moralnie. Otóż osądźcie sami m. p. czyżby położenie to mogło być inaczej znośnem, jak tylko pod warunkiem, aby gminy wiejskie składały się wszędzie w wielkie zbiorowe gminy i łączyły się z sobą. (Bardzo słusznie!) Gdyż pod tym jedynie warunkiem można było znaleźć zdolne do sprawowania czynności gminnych osoby i powstające ztąd koszta pokrywać. (d. c. u.)

Gostyń, d. 21. Lutego. — Ciągłe zawieje śnieżne, które dziś mało co od panujących przed tygodniem się różnią, przeszkadzają nie tylko ruchowi wszelkiemu handlowemu, ponieważ nawet poczty jeszcze co dzień o parę godzin się opóźniają, ale jeszcze nie jednego pijaka karzą za nałóg pijaństwa Wyrobnik Trenner, który na drodze powrówej prowadzącej do Leszna kamienie rozbijał, cały swój zarobek poświęcał pijaństwu w karczmie w Herstopowie. Pił więc i czekał aż śnieżna zamieć ustanie, ale że długo śnieg padał, przeto postanowił udać się ku domowi. Napiwszy się wprzód doskonałe na drogę, aby mu ciepło było, szedł drogą ku Drobninowi. Na drodze toru nie było, szedł więc powoli, zataczał się po śniegu, aż nareszcie zmęczony usiadł sobie na drodze dla wypoczynku i zasnął na wieki. Znalezione go siedzącego i przywianego do połowy śniegiem. Już to trzeci człowiek, który z pijaństwa ginie w naszej okolicy.

GALERIA KAWALERÓW DO WZIECIA.

(Dziennik warszawski.)

(Ciąg dalszy.)

— Teraz mu nawet milij jest usłyszyć, że która umie przewybornie dusić zrazy lub na patelni smażyć naleśniki, jak że słynie z pisania poezyi do Noworoczników albo odbiera laury za kompozycje w muzykalnym świecie. On już nawet nie pragnie w posagu gotówki, byleby tylko pannie przyzwoitą chciano dać wyprawę i żeby potem, gdy klamka zapadnie, umiała się do jego dochodów (wraz z długami) zastosować.

„Ale jak na nieszczęście, mimo tylu ustąpien i pokory, zaczyna się z nim takiż sam żart-seryo, jakiego on dawniej używał. Jeżeli rękojmją jego wziętości była przedtem pensya i tytułik, kiedy jeszcze był w całej pełni swój dwudziestokilkoletniej wiosny, — dziś, już ta pensya stała się za małą, a i tytułik dla panny nie wielkim, skoro kawaler stracił swe rumieńce, schudł i nieco poźółkł na twarzy.

Dawniej, nie jeden ojciec oddałby mu córkę bez namysłu, i do tego z workiem, w którym jakkolwiek nie było tak wiele, ale zawsze wyraźnie dwadzieścia tysięcy — dziś... nie da ani córki, a tém więcej worka, dowiedziawszy się z opinii publicznej, że praktykant życia rozmiłował się w szampanie i ostrygach i że do prawdziwego jego szczęścia w domu, potrzeba koniecznie bankietów i zielonego stolika.

Lecz powie może który, że teraz dostąpił wyższego stopnia i wszystkie jego dochody stoją podwojone — to choć rodzicom mile zawsze słuchać takiej piosnki, panna jednak odwróci się od aspiranta, nie mogąc patrzeć np. na jego koniec czerwonego nosa, jako znak miłości kardiałów z Grochowa, z którymi się przez przeciąg tego czasu zazałomił.

Wszystko już teraz słowem, nie jedzie jak to sobie życzy, kiedy nawet tak zwany w świecie „człowiek przyzwoity“, ukochany od ojca i matki za swe wielkie cnoty, jeszcze dla bagateli straci praetium fisci, choćby tylko dla jednej brodawki, którą sobie goląc codziennie, kaleczy. Brodawka, jakież to wielkie głupstwo żeby tracić żonę i może 50,000!... ale cóż, kiedy i ptaszek niegdyś śpiewał z tego tonu; zrywał oto przysposobione związki, np. dla tego że panna, niższą o dwa cale, jak on chciał, nie była.

A jednak bądź co bądź, nigdy bardziej kawaler nie pragnąłby się ożenić jak ukończywszy rok trzydziesty, gdy tu jak na złość wszystko jak po grudzie idzie, on znów przyspiesza kroku, tak mu z tym jest pilno; a nawet chcąc zyskać na czasie, omija teraz wszystkie domy, w których uznaje sam panny za piękne, za młode, bogate i pretensjonalne, nazywając ten instynkt odpychający dobrodziejstwem nieba.

Już teraz i charakter jego moralny doznał pewnej zmiany, loika wzięła inną podstawę, a interes całkiem odmienną od dawniej, rachubę. Ubiera się tak jak zawsze przyzwoicie — odrzucił tylko ze stariej epoki przesadę, to jest, nie lubi więcej jaskrawych kolorów, nieco za bardzo krzyczącego kroju, przenosząc teraz czystość nad wszelkie zalotne wyskoki i fac simile paryskich żurnali; słowem, trzyma się tej średniej proporcji, jak się u nas powszechnie ludzie ubierają. Pragnąc jednak koniecznie swęj osobie nadać normalniejszą wartość, nie smoli już tak wiele złotych rękawiczek, nosi zwykle czarne lub jakieś do prania, a pewnie wstydziłby się dzisiaj kamaszków na ulicy i czegoś bądź z frendzelką albo z guziczkami. Za te jednakże straty, przyjął inne, bo finansowych wdzięków emblematy, które obkłada się cały: ma np. na palcach kilka złotych wężów z emaliowemi jak tęcza główkami, w chustce na szyi, nosi brylantową szpilkę; chcąc zaś czemkolwiek odwrócić uwagę od swojego brzuszka, który mu już nieco rość zaczyna, nosi z ciężkiego aksamitu kamizelki, u których to zwykle dość rekomendacyjnie odbija się złoty łańcuch od zegarka, co mu jeszcze, kiedy był mleczakiem i wzrostkiem nie przyszło do głowy. Fryzować głowy, to się nawet wstydzi, tym więcej używać perfum i pomady, gdyż te zbyt kowe przyprawy, jak się już wyraża, jedynie tylko na wieczory lub bale przystoją mężczyźnie.

Dawniej w towarzystwie kobiet, tym więcej gdzieby jedna była jego pokusy kawalerskiej celem, w rozmowie był tylko galantem — dziś został adwokatem albo rzemieślnikiem, który tylko chciałby swój interes ukuc. Dawniej popisywał się ze znawstwem w literaturze i sztukach nadobnych, miłośnik nauk i wielbiciel wszystkich muz dziewięciu, — dziś poznaje nicosię tytuł skarbowi głowy, bo te od męża dzisiejszych czasów nie przyniosą kobiecie żadnego procentu. Dziś chce tylko uchodzić za wykształconego w praktycznym rozumie, gdyż to wszystko za-

powiada, żeby nietylko żoną, ale i majątkiem jaki weźmie, dobrze pokierował.

Podobać się a podobać, mawia jeszcze często, jest wielka różnica: bo i uprzejmość jego sama ma już nieco inakże jak dawniej znaczenie, chce tylko wykazać przez swoje usługi, że nawet anioł nie będzie już lepszym, niż on, dla żony; a prawie zawsze lubi mówić o swęj oszczędności, zamilowaniu w cichem i spokojnem życiu, o idealnem nawet szczęściu dwojga istot, którego nie ma w kawalerskim stanie. On się jeszcze niekiedy wydać może za szczególnie do dzieci skłonnością, antipative, ażeby już zupełnie mógł upewnić, że nietylko być może jedynym na męża, ale i najprzykładniejszym z ojców, jeśli kiedy niebo dom jego pobłogosławiło, o czem także zrećcznie, znając gust kobiet, uprzedzi. (d. c. n.)

Wiadomości handlowe.

Berlin, d. 22. Lutego. — Pszenica 62—67 tal. Zyto 45½—48½ tal. Jęczmień 38—39 tal. Owies 26—28 tal. Groch 52—55 tal. Rzep zimowy 78—77 tal. Rzepik zimowy 77—76 tal. Rzepik latowy 67—66 tal. Olej rzepiowy 11½ tal., siemienny 11¼—11½ tal. Okowita bez beczi 21½ tal.

Szczecin, 22. Lutego. — Zyto 44½. Oliej rzepiowy 10½ Okowita 16½.

Przybyli do Poznania dnia 23. Lutego.

HAZAR: Wesierski z Rudek; Koczorowski z Witosławia.
BUSCHA HOTEL RZYMSKI: Hansemann z Landsb.; Jungnickel z Szczecina.
HOTEL DREZDEŃSKI: Höninger z Drezna; Lubezyński z Szamotuł; Schindowski z Berlina; Sasse z Rogoźna; Gappner z Gostkowa
HOTEL RZYMSKI: Materne z Leszna; ks Fenrych z Chrzypka; Rodloff z Sierakowa.
HOTEL PARYSKI: Bredkreyz z Kucharek; Szafarkiewicz z Dzierżnicy; Sławoszewski z Ustaszewa.
HOTEL BERLINSKI: Skórzewski z Szubina.
POD TRZEMA LILIAM: Knoll, Böhm z Grodziska; Wruck z Rostworowa.
POD KORONĄ: Meineke, Bärmaun. Abel z Pniew.
HOTEL WROCŁAWSKI: Cello z Mezzanego.
HOTEL EICHBORNA: Philipp z Stólpy; Jacoby z Gniezna; Tachauer z Frankf.
POD ŁABĘDZIEM: Silberstein z Zaniemyśla.
W mieszkaniu prywatnem: Bendsch, Pudlewicz z Grodziska; Stark z Gap; ul. ś. Marcina nr. 19.

Pan Bogumił Goltz, Warszawianin rodem, od czasu sławnego Jerzego Forstera zapewne najdowcipniejszy pisarz Prus zachodnich na polu estetycznym, ma zamiar opisać podróży swojej po Egipcie w sześciu prelekcjach dla dam i panów w tutejszym mieście. Niżej podpisani sądzą obowiązkiem swoim zwracać uwagę szanownych obywateli na znaczne umysłowe używanie, które z tych prelekcji sławnego podróżnika, najznakomitszym talentem obdarzonego, dla nich wynikać będzie.

Cena za jeden bilet do wszystkich 6 prelekcji wynosi złp 9, do każdej z osobna złp. 2. Szczegóły w tutejszych gazetach jeszcze ogłoszone będą.

Poznań, dnia 22. Lutego 1853.

Dr. Lucas, F. v. Blumberg,
prowincjalny radca kapitan i sekretarz przy
szkolny, prowinc urządzie po-
v. Hindenburg, borowym.
Radzca Ziemiański.

Księgarnia Żupańskiego ma na sprzedaż eksemplar kompletny z trzema inwentarzami **Volumina legum.**

OBWIESZCZENIE.

Rozporządzenie §. 7. Regulaminu względem czyszczenia ulic dla miasta Poznania z dnia 15. Lutego 1837 roku, podług którego zrzucanie śniegu z dachów i rynień wtenczas skutecznie się powinno, kiedy już po ulicach ludzie nie chodzą, a jeżeli nagła odwilż, zwłoki niedozwala, tedy należy kogo postawić dla ostrzegania przechodzących. Śnieg ten równie jak śnieg i lód wewnątrz posiadłości w celu oddalenia go na ulicę wyrzucony, powinien tego samego dnia, a najpóźniej do godziny 5tej po południu na miejsca do złożenia go przeznaczone, być wywieziony; — z tym nadmienieniem się przypomina, że kontrawententów kara p eniężna od 1 do 5 Talarów a w razie niemożności stosowne więzienie czekać będzie.

Poznań, dnia 21. Lutego 1853.

Król. Dyrektoryum Policji.
Radzca Ziemiański.

OBWIESZCZENIE.

Bór w Biskupicach w powiecie Średzkim położony, do Seminarium tutejszego duchownego należący, sprzedany będzie w parcellach w terminie dnia 15. Marca r. b. o godzinie 10tej zrana w Biskupicach wyznaczonym, przez licytacją publiczną. Warunki sprzedaży przedłożone będą na żądanie w Registraturze naszej i w mieszkaniu borowego Kostrzewskiego w Biskupicach.
Poznań, dnia 12. Lutego 1853.

Konsystorz Jeneralny Arcybiskupi.

Aukcja mydła.

W piątek dnia 25. Lutego r. b. przed południem od godziny 9. sprzedawać będą przez publiczną licytacją i za gotówkę w lokalu aukcyjnym przy ulicy Magazynowej Nr. 1. na rachunek zamiejscowego domu

około 60 cetnarów białego twardego mydła

w skrzyniach do 1¼ cetnara, według życzenia interessentów także w mniejszych ilościach.

Zobel, komisarz aukcyjny.

Wynajęcie pomieszkania.

Pod Nr. 1/142. na Królewskiej ulicy w domu Nowackich jest pierwsze piętro od Wielkiej nocy 1853. do wynajęcia. Blizsza wiadomość u Pana Zobel, Administratora i Porucznika pod Nr. 1. przy Magazynowej ulicy.

Monachyjskie świece

(Milly-Kerzen)

przedaje paczkę pierwszego gatunku po 8 Sgr. a drugiego po 7 Sgr.

Skład gazu i rafinerya oleju

w Poznaniu przy ulicy Zankowej i narożniku rynku Nr. 84. **Adolf Asch.**

Poprawne odprowadniki reumatyzmu.

(Cena egzemplarza wraz z opisem sposobu użycia 2 Złote; mocniejszego 3 Złote; bardzo mocnego 6 Złot.; egzemplarz w kształcie obwiązki, na bóle w biodrze i łytkach kosztuje 12 Złotych.)

Odprowadniki reumatyzmu nie należy brać za jedno z Łaucuszkami reumatyzmowemi, pierwsze bowiem składają się z płytek powleczonej masą żywiczną nasyconą kruszcowemi i innymi uzdrawiającemi partykulami. Gatunek ich najslabszy (po 2 Złt.) posiada więcej prężności aniżeli łaucuszek dwu- do trzech talarowy. Zład też pochodzi, że Odprowadniki od roku 1846, pomimo rozlicznej przemijającej rywalizacji, wzięły stanowczo górę nad wszystkimi współzawodnikami, i dzisiaj powszechnie z niechybny skutkiem używane są jako najlepsze lekarstwo na wszelkiego rodzaju reumatyzmy, bądź chroniczne bądź akutne, na słabości nerwowe, kongestye, bóle dnawe głowy, rąk, kolan, stóp; na cierpienia twarzy, szyi i zębów, płynienie oczu; żganie i szum w uszach, tępość słuchu, ból piersi, grzbiotu i bioder; darcie członków, kurcze, bicie serca, bezsenność; różę w twarzy, różne zapalenia itd. itd. — Niezliczone posiadamy świadectwa z naj-

szerszemi pochwałami od lekarzy tak krajowych jak zagranicznych, tudzież od osób co za pomocą naszych Odprowadników zdrowie uzyskali, i powierzyliśmy takowe, jakoteż Skład główny na Wiel. X. Poznańskie i Królestwo Polskie domowi handlowemu pod firmą:

ANTONI ROSE

w Poznaniu, w Bazarze.

Wilhelm Mayer i Spółka w Wrocławiu, posiadaciele jedynej fabryki poprawnych Odprowadników reumatyzmu.

Z pomiędzy zaświadczeń przytaczamy tutaj dla kraku miejsca tylko następujące:

Odprowadniki reumatyzmu z fabryki PP. Wilhelm Mayer i Spółka w Wrocławiu działają tak skutecznie, iż je policzyć musiałem do najlepszych w swym rodzaju środków, i polecić je mogę nie tylko w reumatyzmach, ale nadto we wszelkich chorobach, w których uzdrowienie zależy na ożywieniu systemu nerwowego. To poświadczam na żądanie.

Poznań, dnia 26. Listopada 1848.

Radzca lekarski Dr. Gräfe,
garnizonowy lekarz sztabu w Poznaniu.

Kurs giełdy Berlińskiej. Dnia 22. Lutego 1853.	Sto- pa pct.	Na pr. kurant	
		papie- rami	gote- wizna.
Pożyczka rządowa dobrowolna	4½	—	101½
dito z roku 1850	4½	—	102½
dito z roku 1852	4½	—	102½
Oblig. długu skarbowego	3½	—	93½
dito premii handlu morskiego	—	148½	—
dito Marchii Elektoralnej i Nowej	3½	—	93
dito miasta Berlina	4½	103½	—
Listy zastawne Marchii Elekt. i Nowej	3½	—	100½
dito Prus Wschodnich	3½	97	—
dito Pomorskie	3½	—	100
dito W. X. Poznańskiego	4	104½	104½
dito W. X. Pozn., nowe	3½	—	98
dito Szląskie	3½	—	96½
dito Prus Zachodnich	3½	—	—
Bilety rentowe Poznańskie	4	—	101
Louisdory	—	—	111½
Akie kolei żelaznej Starog. Poznańsk.	3½	—	92½

CENY TARGOWE

w mieście Poznaniu.	Dnia 23. Lutego. 1853. r.					
	od		do			
	tal.	šgr.	fn.	tal.	šgr.	fn.
Pszenicy, szefel	2	6	8	2	15	6
Zyta, szefel	1	23	4	1	27	9
Jęczmienia, szefel	1	18	10	1	23	4
Owsa, szefel	1	5	6	1	11	2
Tatarki, szefel	1	14	6	1	16	8
Grochu, szefel	2	5	6	2	10	—
Ziemiaków, szefel	—	15	—	—	17	6
Siana, centnar	—	26	—	—	28	—
Słomy, kopa	7	—	—	8	—	—
Masła, garniec	2	5	—	2	10	—
Spiritusu (beczka 120 kw.) 80 ½ Tal.	—	—	—	17	12	—